Ч. 33. Львів, пятниця дня 25. (12.) лютого 1910. Річник XIV.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в **Австриї:**
на цілий рік . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . 5 кор.
на місяць . . 1·70 кор.
За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів, або 12 рублів: з висилкою двічи в тижни $5^1/_2$ доляра, або 10 рублів: з висилкою що суботи $4^1/_2$ доляра, або 9 рублів.
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановкх псальмів М. Шашкевича

Телефон Редакциї ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

Вяходить у Львові що дня крім неділь рус..их сьвят о $5^1/_2$ год. по полудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« при **ул. Оссоліньских ч. 11. партер (фронт від ул. Тихої).** Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—
Рекламациї неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Промощуванє німецко-ческого порозуміня.

(×) Домаганям Славяньскої Єдноти що до повної т. зв. великої обнови кабінету відказав міністер президент бар. Бінерт задля того, що передовсім з волї Корони бажає довести до утвореня великої і певної парляментної більшости, котра би була запорукою успішної законодатної роботи в держ. радї. Після того доперва може бути яко дальший наслїдок повна обнова кабінету, який відповідав би сїй парляментарній більшости. Одначе щоби така певна парляментарна більшість могла утворити ся, потреба передовсім зближеня двох головних супротивних таборів — німецкого і ческого, щоби довести між ними до порозуміня. Таке порозуміне може витворити ся на підвалинах ческого сойму, отже поки ческий сойм буде оставати бездїльним, доти нема мови про зближенє і порозуміне. Вже в останній сесиї ческого сойму проявило ся до певного ступня зближенє поміж обома супротивними таборами, одначе, як загально думають і вказують, розбило ся оно наслїдком підмульної роботи німецкого міністра-земляка д-ра Шрайнера, котрий основу свого єствованя бачив в безнастаннім німецко-ческім спорі. Та не тілько між Німцями і Чехами в соймі і в Чехах взагалї роздував він поломінє ненависти, але в посеред німецких сторонництв думав найлїпше обезпечити свій міністерский фотель коромолами. Так іменно піддержував др. Шрайнер недовірє т. зв. вольнодумних німецких сторонництв до християньских суспільників і вводив поміж них розстрій. Очевидно, що така дїяльність відємна німецкого міністра-земляка повинна була чим скорше закінчити ся. Міністер-предсїдник бар. Бінерт покликав в понедїлок міністра Шрайнера до себе і після довшої розмови був сей останнїй приневолений підписати просьбу о відставку, котру Корона зараз приняла. Вільнодумно-німецкі дневники в роді N. fr. Presse, котрим також на руку безнастанна кириня німецко-ческа як і взагалї всякі перепони парляментарної управи, що лише пособляють німецкому централїзмови і бюрократиї, намагає ся представити висуненє д-ра Шрайнера з кабінету яко крок неприхильний для Німців. Одначе за міністром Шрайнером не капне анї одна сльоза і небавом всї, окрім єго самого, переконають ся, що він був головною перепоною зближеня і порозуміня німецко-ческого.

Щоби довести до того зближеня і промостити дорогу до німецко-ческого порозуміня, вважав бар. Бінерт конечностю довести бодай до тимчасового розєму поміж обидвома супротивними таборами. А се можна осягнути переведенєм до певного ступня рівноваги в кабінетї. Чехи втратили своїх міністрів д-ра Брафа і д-ра Жачка, отже прийшла черга і на німецкого міністра-земляка д-ра Шрайнера, котрий став осоружним не тілько Чехам, але також християньским суспільникам, супроти котрих провадив коромоли в долїшно-австрийскім соймі, і польскому колу, котре обвиноваувало єго в розворушуваню Німців в Галичинї. Чехи в сїй хвилї відклонили предкладане їм місце міністра земляка, отже бар. Бінерт старав ся ввести рівновагу тим способом, що довів до відставки д-ра Шрайнера. Таким способом окрім польского міністра-земляка, котрого становища не хоче правительство нарушати, нема тепер анї ческого, анї німецкого міністра-земляка і тепер правительство буде могло оцїнити, о скілько усуненє тих двох міністрів зможе причинити ся до втихомиреня национально-полїтичної боротьби в німецкім і ческім таборі і до поправи положеня в державній радї.

Вправдї, як вже в горі зазначено, N. fr. Presse почала знов настроювати ся на острійший тон супроти бар. Бінерта а за єї проводом також вільнодумні німецкі сторонництва, одначе не треба забувати, що як раз ті німецкі вільнодумцї, недобитки давних лїбералів, роздували все национально-полїтичні спори, щоби не допустити до

Панас Мирний.

Серед степів.

(Дальше).

А се зразу Яким як зажеліпає:

— Ох, ти, бісова тварюго! тпру-у! — і чим дуж замахав руками.

Не встигли ви підвести ся, подивити, чого то Яким так затурбував ся, як він уже і на той берег виплив і голий помчав ся в подовші луки.

Що там лучилось? — Ви підводитесь і бачите, як гнїдко, вивернувшись на траві, наміряєть ся перекинутись: хитнеть ся з боку на спину, піднїме ноги в гору, замеле ними, та й упаде на бік.

— Бач, падло! — гукнув Яким біля гнїдка, коли той таки перекинувсь.

Гнїдко, зачувши біля себе грізний голос Якимів, підвів ся на передні ноги, глянув на Якима і зразу підскочив на задні ноги, схиляючи низько голову, мов засоромив ся що без хазяйского приводу трохи побавив ся.

— Стій, я тебе, бісова звірюко, скупаю! сварить ся Яким і почина одвязувати повід. Гнїдко наближив ся до Якима, скоса блиснув на його своїм червоним оком і тернув ся об бік мордою.

— А ну! Чи бач, зрадїв?! — І Яким замахнув ся кулаком на гнїдка. Той, прищурюючи око, геть одвів голову на бік.

Через хвилину і гнїдко і Яким уже пливли річкою. Гнїдко, задравши морду і виставивши, мов човен, широку спину, плив тихо, раз-по-раз порскаючи та хронучи; а Яким, ухопившись за хвіст, з заду підганяв гнїдка, як той наміряв ся звернути на бік.

— Купай же, Якиме, гнїдка, а менї час і вилазити, — кажете ви Якимови, почуваючи, що вода взяла таки своє: частїйше обсипа вас зза спини морозом, зуби цокочуть; ви повинні міцнїйше їх сціплювати.

Повагом ви перепливли річку, мерщій вискочили на беріг одягати ся. Одежа, напечена сонцем, гріє вас; тепер вам любо і тепло: вона зупинила насподїваний холод, що вас зразу так обняв, виклика якісь утїшні почування, будить думки; глибоко они до серця доходять. Обличчє ваше сумне, задумане; сказать би, ви росердили ся на кого. Та то тільки здаєсь ся, то тільки— зоколу; то — незвичайна сблуда тихої одради, що розливаєть ся у вашому серцї якимсь теплим привітом.

Ось ви, мовчки, не дивлячись нїкуди, одїлись; мовчки знялись, почемчикували в холодок під широко-верху осокорину, де Яким розвів багаттє; ненароком глянули на казанок з водою над огнем, — чи не кипить ще? і, наглянувши недалеко зелену, як рута, полянку, вивернули ся на їй, як на мнякому килимі.

Тихо. Ви чуєте, як ваше серце бєть ся об груди глухо обрубо... А то що шумить? ваша кров? Ні то червоне полумє, знявшись у гору, лиже чорне дно казанкове і сичить на йому незнарошне пролита вода; злегка лопочуть дрова; з ріки доносить ся гук та регіт Якимів, порсканє гнїдкове... Над вами стоїть гонка сокорина; високо у гору буяє, широко розвела на всї боки свою густу верховину і прикрила вас легонько тїнию. А он, на праву руч здіймають ся гори; підковою обняли вони ту долину, де ви лежите, вся верховина їх покрита густим лїсом, а боки порити глибокими ярами та крутими проваллями... Он понавертало цїлі купи жовтої глини; понаставляло гострих стрільчатих голів червеного кглею. Он гола скеля стоїть, трохи похилила ся на бік; на самім її вершечку примостила ся біла береза, журливо спустивши віти до долу... І над усїм отсим високо роспосторило ся блакитне небо; блискуче сонце обдає усе своїм яскравим сьвітлом. Здаєть ся — перед вами стоїть картина і любо вражає ваші очи своєю чарівною красою. Ви так задивили ся на все те, так замилували ся, що не счули ся, як і ваші очи закрились, як тихе забуттє почало колихати вашу голову.

— Еге-ге! Я думав, що ви тут доглядаєте? А ви спати! — чуєте ви голос Якимів.

Роскриваєте очи; зиркнули... Яким, пустивши гнїдка по волї, мерщій кинув ся до триніжка, звернув казанок на бік і надержує, поки той перестане клектїти. Гнїдко пішов попаски, вищипуючи сьвіжу траву та вишукуючи зелену місцину.

— Гей! гей! гнїдко! гнїдко! — гукає Яким, зігнувшись над триніжком і не знаючи, що йому робити: чи казанка доглядати, чи гнїдка завертати?

Ви поспішаєте на поміч: берете з Якимових рук держало з казанком, а він біжить мерщій гнїдка ловити — Клопіт! — думаєте ви, здивляючись, як Яким забігає уперед гнїдкови, хитрить його переняти. „Клопіт!“ бє у вашу голову, як ви звернули увагу на себе „От якби було не вивертати ся під осокором та доглядати казанка, то й клопоту б не було; може б досї і каша зварилась; не ссалоб так за серце не вяло під грудьми“...

Яким не забарив ся гнїдка зловити; припяв його віжками до берези і мерщій кинув ся до казанка. За його працею швидко і каша поспіла.

(Дальше буде).

позитивної роботи ані в ческім соймі, ані в державній раді, бо се безробіте тих законодатних тіл піддержували ще занепад тих вільнодумних сторонництв. Коли тепер сї німецкі вільнодумці заявили бар. Бінертови, що они будуть вести політику вільної руки, то тим самим улекшать наближене Слав. Єдноти до християньских суспільників і до польского кола і причинять ся до віднови такої більшости парляментарної, яка була витворила ся в починах народного парляменту за бар. Бека.

Усунене д ра Шрайнера з кабінету і відступлене на бік німецких вільнодумців можуть Чехи вважати до певного ступня вдоволенем для себе і се може улекшити їм наближене до великих сторонництв, котрі схотять утворити парляментарну більшість. Польске коло застерегло собі також політику вільної руки, але оно все уміло її обернути в свою користь. Як поведе ся дальше бар. Бінертови в тім складі обставин, повинно небавом виявити ся.

Допись з Старосамбірщини.

(*Пробудженє національної сьвідомости. Просьвітна і економічна робота. Радикалізм і православє. Справа на часї. Календар*).

(Конець).

Невірство під покришкою радикалізму та »социялізму« мнимих оборонців перед визиском пхає ся між нарід цілою силою пропаґоване православіє отверто москвофілами, або попиране хотяй би пасивним захованєм супротив него — вводить темний, нераз зфанатизований ідеєю обєдинителів нарід на роздороже і знеохочує нарід до католицкої Церкви. Православіє тому для нас страшнїйше, бо тотожність обряду — вискази в книгах літурґічних примір. „всїх вас православних християн“, ті самі молитви є великим спомагаючим чинником для ширеня православія в руках москвофілів. Темний нарід не розбирає дуже ріжниці доґматичної, лише тримає ся строго букви а нераз один лише якийсь невинний висказ утверджає простолюдина в блуді! В той спосіб легко ловити риби в мутній воді! Тому під тим взглядом повинно духовеньство нарід докладно поучувати, — щоби нарід знав ріжницю католицкої віри від „православія“ і замісць писати до Митрополита пропамятні письма, най напишуть до своїх одномишленників дружеское посланіє „ґаспада“ опамятайте ся — а ви »отцове« замісць з проповідниць називати „Українцов“ хортами, проповідуйте християньску любов і католицку віру та не мішайте „profana cum sacris“. Хто на всяких „собраніях годичних“ спокійно прислухує ся, як речники промовляють за православієм і супротив сего не протестує, хто ширить часописи сприяючі православю між народом, той тим самим сьвідомо або в своїм одушевленю обєдиненія несьвідомо, ширить єресь; хто запрашає на собранія „юношів“, котрі виголошують на них перед народом бесїди в користь православія, хто опісля тих юношів у себе принимає, той тим самим мовчки дає народови приклад, що з тим всїм годить ся

І дивна річ, що як раз в тих селах, де є сьвященики москвофіли наколи прийде на їх місце „Українець“, селяни грозять переходом на православіє! І хтож винен тому, що они не уміють розріжнити „політических убіждений“ і национальних переконань від віри. По правдї сказати, наша нива церковна, та правдиво релїґійне вихованє народа ще так занедбане, що десяток лїт ще на се потреба, щоби наш нарід був і в дїлах християньский. Не раз можна стрінути село, де нарід не має майже жадного понятя про „християньско-католицку віру“ а за се під взглядом переконань национальних на слїпо буде кричати, що він »православний« а не Українець. І до чого се доведе? Партийна завзятість до сего доводить, що всяке живійше житє впроваджене в богослуженях — прим. »майскі богослуженя«, вчасні служби Божі о 6 рано, частїйші сповіди і т. д. уважає ся за „іспорчене обряда“, без згляду на се, що як раз через се по містах та місточках притягає ся людий до своєї Церкви. Найлїпший на се доказ маємо на працї оо. Василиян.

Обряд се не є щось закостенїлого, але се є житє віри на вні і оно повинно чим раз більше в своїм питомім дусї розвивати ся. Правда, не належить брати всего живцем від другого, однак не повинно ся всего відкидати, що є для нашого обряду і народу відповідне і хосенне. Ось приміром читані служби Божі є знані в Росиї у православних — а кождий признасть що впроваджене читаних служб Божих в нашій Церкві є великим добродійством для народа. Не кождий чоловік має на стілько часу, щоби міг що дня — а часом хочби в сьвята та недїлї бути на цїлій співаній службі Божій і не кождого на се стати, щоби міг замовити собі співану службу Божу — при котрій наш нарід непотрібно справляє угощеня. Тому наш нарід більше дає на „акафісти“, парастаси, чим на служби Божі, бо се єго менше виносить. — Одною також важною справою обрядовою є календар. Одні хотїлиб, щоб єго не нарушувати, инші хотїлиб єго зрівнати з Григорияньским, і кожда сторона на своє переконанє наводить докази. Не хочу судити, по чиїй стороні більша рация, — скажу лише се, що Юліяньский календар се анахронїзм — по містах та місточках мішані сопружества переходять звичайно на латиньске, бо не в силї сьвяткувати двоє сьвят, рускі служниці та робітники польщать ся для хлїба, бо хлїбодавець не хоче пускати їх в рускі сьвята до церкви, анї позволити сьвяткувати, а верства урядничa по більшій части з того всего нїгде не ходить і стає ся рівнодушною для Церкви. А кілько то обминулоб ся бесїди, чий Ісус Христос старший, чиї сьвята старші і т. д. Таких подібних справ найшлоб ся більше. Та нещастє хоче, що як раз в тій партийній боротьбі між нашим народом послугують ся деякі люди тими арґументами на довід правдивости свого переконаня в справах национальних. Так приміром партия москвофільска уважаючи себе сторожем чистоти обряду, називає всїлякі хосенні річи впроваджені до нашої Церкви „польскою інтриґою“, „єзуїцкою лапкою“ — а Українців, котрі впроваджують в житє сї мнимі новости — Поляками. Добра є осторожність, але поганою є річию підозрівати людий о зраду. Звідси то походить нагле ширенє православя, бороненє чистоти обряда, щоби тим способом притягнути людий до обєдинительної ідеї. Як з одної сторони не годжу ся з тим, щоби нїбито для побореня „кацапа“ сьвященика впроваджувати в єго село радикалізм для ширеня української ідеї так само не годжу ся з тим фактом, щоби, для зєднаня собі прихильників обєдинительних ідей, впоювати в нарід православіє — для побореня клятих Українців. Час би було опамятати ся, полюбити свою католицку Церков, свій рідний нарід, на нїм ся оперти, з него викресати силу а не посягати по чуже, котре в дечім до нашого подібне — але не наше.

Полїтичний огляд.

Австро-Угорщина

Сегодня збирає ся держ. рада на передвеликодну сесию, котра потриває несповна три тижнї. Перед кількома днями переговорював мінїстер-предсїдник бар. Бінерт також з представниками укр.-руского клюбу пп. Романчуком і д-ром К. Левицким, котрі домагали ся, щоби правительство заняло ся полагодою домагань руского народа. З огляду на сучасне положенє Русинів не можуть они піддержувати правительства а застерегають собі вільну руку. Тимчасом представники христ. суспільників заявили ся за змаганєм до утвореня роботящої парляментарної більшости і успішною працею в парляментї чи то з теперішним урядничим чи з обновленим кабінетом і прирекли мінїстрови-предсїдникови свою піддержку.

В Угорщинї положенє правительства все ще не вияснене супроти немадярских народностий. Представники народного румуньского сторонництва відбули нараду в сїй справі і вибрали виконний комітет для підготовленя виборів, одначе як звіщає Pester Lloyd, все ще не прояснило ся, яке становище займуть они супроти теперішнього правительства.

Як Magyar Hirlap звіщає, посол Васонї, провідник демократ. сторонництва, скликав нараду, на котрій спільно з социял. демократами має бути утворена »лїґа загального права виборчого«.

Тимчасом правительство дальше переводить зміну старших жупанів і з свого боку приготовляє ся до виборів.

Заграниця.

Побут керманича заграничної австро-угорскої полїтики ґр. Еренталя в Берлїнї, звертає на себе загальну увагу полїтичного і дипльоматичного сьвіта. Німецке дневникарство в Берлїнї витає сердешними словами свого гостя, а особливо орґан німецкого канцлєра Бетмана-Гольвеґа Nord. deutsch. Allg. Ztg. зазначує, що побут ґр. Еренталя причинить ся до скріпленя і поглибленя взаємин між союзними державами.

В теперішній добі призначена ґр. Еренталови визначна роля, а спомини недавних подій історичного значіня ще скріпляють сї симпатиї. Яко неустрашимий і непохитний защитник поручених єму справ здобув собі ґр. Еренталь почесне місце в історії Габсбурскої монархії.

Дня 21. с. м. відкрив король Едвард сесию нововибраної палати посольскої анґлїйского парляменту престольною річю, котра напоминає до ощадности і полагоди спору між послами і льордами, щоби обезпечити посольскій палатї неподїльний вплив на буджет і перевагу в законодавстві.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— **Календар.** В пятницю: руско-кат.: Мелетия еп.; римо-кат.: Анастазиї. — В суботу: руско-кат.: Мартиніяна преп.; римо-кат.: Віктора.

— **З Перемишля** пишуть нам: Загальні збори філії Р. Тов-а педаґоґічного відбули ся дня 12. лютого. Філія числить 56 членів, але точно платячих вкладку членьску (всего 2 К річно) ледво 25. Головою вибрано поновно проф. Ярему. Філія удержує „Селяньску бурсу“ на 40 учеників і купила старий дім партеровий за (площу і дім) 5.000 К а потому хоче брати ся до будови нової бурси. Надто з рамени філії провадить школу для слуг о. Несторович. — Вкладки і жертви для філії Товариства педаґоґічного збирає п. Любович, урядник »Віри« („Віра“, Перемишль, Побереже Франц Йосифа).

— **В Прудентополїс** (в Паранї) в сьвято св. О. Николая обходжено торжественно 25-лїтний ювілей вступленя до чина о. ігумена ЧСВВ. Маркияна Шкірпана. Вечером в суботу на Литиї, вистрілами та штучними огнями дано знак про початок торжества. Дїтвора шкільна прийшла того вечера, щоб пожелати о Ігуменови з нагоди ювілею всего добра. опісля старші кольонїсти приступали з желанями їх доброму, дбайливому Ювілятови.

— **Вістки з України.** В недїлю дн. 13. с. м. в помешканю столової нижнодніпровских майстерень в Мануйлї цї відбула ся лекция, уряджена тамошною „Просьвітою“. Лекцию прочитав голова катеринославскої „Просьвіти“, С. Лїпковский на тему „Рідна мова, яко спосіб початкової осьвіти“. Читав С Л. дуже гарною популярною мовою, слухачі були сею лекциєю дуже вдоволені. Прийшло на лекцию більше півтора сотнї

КОМПЛЄТНІ СЛЮБНІ ВИПРАВИ
КОВДРИ, МАТЕРАЦИ, ЗЕЛЇЗНІ ЛІЖКА, СІННИКИ, ПОДУШКИ, ПІРЄ, ВОЛОСІНЄ, ВОВНА, ДИВАНИ, ФІРАНКИ, ХІДНИКИ І Т. П.
продає по найнизших цїнах фірма
І. ДРЕКСЛЄР СИНИ
ЛЬВІВ, пл. КАПІТУЛЬНА 2, телефон 1121.

слухачів, між ними було багато селян, а решта робітники. Лекциї »Просьвіти« в Мануйлівці набирають все більшої й більшої популярности. Про се сьвідчить той факт, що слухачі селяни приходять не тілько з Мануйлівки, а навіть з сусідних сел та хуторів. На превеликий жаль читанє лекций мабудь доведе ся на деякий час припинити, бо начальник майстерень не дає столової, а другого помешканя нема.

Дня 24. с. м в київскім міскім музею відкрито виставу стародавних тканин та гафтованя; виставу уладжує ся з почину директора музею д М. Біляшівского. Мета сеї вистави — по змозі, як найповнійше, дати зразки артистичного і фабричного виробу стародавної тканини та гафтованя, якими користували ся висші кляси людности на Україні на прикінці XVII. і в XVIII. віці.

В Полтаві вже почали готуватись до Шевченкового вечера, що має відбутись на пятій неділі посту в просьвітних будинках імени М. Гоголя. На проби хору ходить дуже охоче коло 100 душ. Між ними є дуже гарні голоси.

Дня 5. марця в благороднім зібраню, в Москві, буде вечір на користь студентів Українців усіх московских висших шкіл.

Робітники нижнодніпровских майстерень коло Катеринослава передплачували українські виданя в 1908. і 1909. році так: В 1908. р „Рада“ 32 пр., „Л. Н. Вістник“ 6 пр., „Українська Муза“ 2 пр, »Хлібороб« 1 пр., „Рідний Край“ 25 пр., „Слово“ 5 пр. В 1909. році: „Рада“ 39 пр., „Л. Н. Вістник“ 7 пр., »Рідний Край« 10 пр., „Слово“ 18 пр., »Село« 29 пр., „Українська Хата“ 1 пр., „Хлібороб“ 1 пр. — (За „Радою“)

— **З діяльности „Сільского Господаря“.** Перемиска філія краєвого Товариства рільничого „Сільский Господар“ бажаючи повести систематичну працю над рільничо-господарскою орґанізациєю перемиского повіту, поклала собі метою м и. зорґанізувати на рациональних і трівких основах сільску торговлю, кредит і ріжні галузи промислу, а в першій мірі молочарство. Щоби се осягнути, треба ширити між народом елементарні відомости з обсягу торговлї, касовости і молочарства в тім напрямі, в якому відомости такі могуть в практиці придати ся крамарам, касиєрам і молочарям. Для досгиженя тої цїли постановила названа філія уладити в часї від 27. лютого до 6 марця с. р. практичні курси для крамарів, касиєрів і молочарів. Усї три курси будуть відбувати ся рівночасно Виклади будуть: загальні — для учасників в їх трех курсів разом зібраних — одну половину кождого курсу рівночасно в трех окремих комнатах зібраних — другу половину кождого дня. Загальні виклади будуть обнимати такі предмети: 1. Теория і ідея спільницьва (кооперациї) з узглядненєм нашої спілкової орґанізациї в Галичині. 2. Законні приписи. 3. Податкові приписи. Специяльні виклади будуть примінені до даної области а іменно: а) На торговельнім курсї: 1. Сучасний стан нашої торговлї. 2. Орґанізация спілок сист. Рочдель і торговлї загалом. 3. Купецке книговодство. 4. Купецкі рахунки і кореспонденция. 5. Товорознавство. б) На касовім курсї: 1. Сучасний стан нашої кредитової орґанізациї. 2. Орґанізация кредитових спілок. 3. Про кредит. 4. Книговодство. в) На молочарскім курсї: 1. Сучасний стан нашого промислу з окрема молочарского. 2 Орґанізация спілок продукцийних, а з окрема молочарских. 3. Машини і уладженє молочарнї. 4. Молочарске діловодство.

— **Про бл. п. д-ра Антона Кобиляньского**, який помер дня 8. с. м. у Львові, читаємо в „Народній Часописи“: Покійник жив скромно і старав ся, о скілько то було можливе, виломлювати ся зпід правил суспільности а жити в зближеню до природи. Носив длятого довге волосє і бороду мало коли підстригану, широкий, довгий плащ а під пахою носив звичайно спору паку книжок, з котрих одну держав часто отверту і читав ідучи хідником. Тодї ще у Львові не було такого руху як нинї. На обід заходив до студентскої реставрациї до т. зв. „сліпого Шимонка“ і тут звертав на себе увагу тим, що коли прийшов і розложив коло себе на столї свої книжки, послугач вносив миску (не таріль) борщу і цїлий боханець хлїба та ставив перед него. Кобиляньский їв, кілько хотїв, украяв собі ще додатково кусень хлїба, сховав до кишенї та виходив. Пізнійше був Кобиляньский учителем французкої мови при реальній ґімназиї в Більску на Шлеску, де також своєю ориґінальностию звертав на себе увагу. З Більска переніс ся до Відня і тут на фільософічнім видїлї студиював насамперед клясичні мови а відтак переписав ся на видїл медичний, зложив докторат медицини і став лїкарем. Своїм житєм, зближеним до природи, подав був у Відни навіть одного разу тему до гумористичного стишка під заголовком „Der badende Philosoph“, який появив ся був в одній з тодїшних гумористичних часописий віденьских. Приводом до написаня сего стишка стало ся було то, що Кобиляньский скупавшись в Дунаю далеко за містом, виліз з води і вигрівав ся до сонця, а притім і їв черешнї. На то надійшов патролюючий над берегом ріки поліциянт і завізвав єго, щоби він убирав ся. У відповіди на то, розпочав з ним Кобиляньский фільософічну диспуту, а поліцай, не розуміючись на фільософії, арештував єго і повів до міста на поліцию, де Кобиляньского, також по довшій фільософічній диспуті, випущено на волю. Отсю пригоду фільософа, що купав ся в Дунаю, підхопили були також ґазети і одна, як сказано, дала тему до згаданого стишка Впрочім був то чоловік дуже добрий і щирий, готов кождому помочи, о скілько то було в єго силї; але на жаль знаходив ся нераз сам у великих клопотах, а тодї не було кому подати єму помочи. В таких тяжких хвилях ратувала єго ще лиш єго фільософія і певно з нею зійшов він також до гробу.

— **Економічне віче в Бережанах** уладжене філією „Сільского Господаря“ і »Просьвіти« відбуло ся дня 14. с. м. Віче отворив о. Король з Саранчук, а потім реферував про шинкарскі концесиї. Референт розказав історию »świętej karczmy« від найдавнійших часів аж до тепер, пояснив зібраним причини, які спонукували польску шляхту не випускати з своїх рук шинкарского права. Великі материяльні зиски зубогого селянина, а при тім деморалїзация народа, розпоюванє при виборах і таке инше, що материяльно і морально руйнувало нашого селянина, отсе причини, котрі спонукували дідичів боронити шинкарского права.

По рефераті вивязала ся дискусия, в котрій усї згідно висказували бажаня до наших послів, щоби домагали ся, аби передовсїм громади діставали концесию, а щоби опінїя громади мала рішаючий голос в тім, кому має староство удїлити концесию. Від „Просьвіти“ виголосив другий реферат др. Андр. Чайковский „про алькоголїзм“. Бесїдник доказав на примірах шкідливість алькоголю, стараючи ся вщіпити в слухачів високу ідею тверезости І справдї цїль свою осягнув, бо по скінченім рефераті на зазив о. Концевича майже всї зібрані на вічу селяни піднесли руки до гори на знак, що прирікають горівки не пити. Про шкідливість алькоголю промовляло кількох селян. Вкінци проф. Гр. Бобяк розказав про найновійший проєкт Ради кр. культурної, почім віче одноголосно ухвалило в справі сего проєкту такі самі резолюциї, які ухвалюють тепер усюди на таких вічах. Було се вже трете віче в Бережанах завдяки щирій роботї народній, яку розвели сеї зими філії „Просьвіти“ і »Сільского Господаря«. За кождим разом порушувано незвичайно важні і цікаві для селян справи. Тому при кінци віча промовив о. Процик, парох Козівки, та з признанєм говорив о роботї Бережанщини, висказуючи бажанє, аби инші повіти брали собі примір з Бережан та щоби всюди залунали на вічах кличі „геть з корчмою і шинками, геть з алькоголем і пиятикою!“.

— **Прасова розправа.** Перед судом присяжних у Львові відбуває ся нинї розправа проти п. В. Демянчука, ред. „Руского Селянина“, обжалованого госп. Ів. Процикoм, редактором б. „Руси“, якому Демянчук закинув, що розікрав кацапскі фонди виборчі. Обжалований не явив ся на розправі, бо має лежати слабий по побитю єго пос. Старухом. Єго заступає др. Соляньский. До переслуханя покликано 5 сьвідків. Сьвід. проф. Свистун видав Процикови як найлїпше сьвідоцтво. Сьвід. о. Давидяк потвердив заміти що до розкраданя Процикoм виборчих фондів. Розправа веде ся дальше.

Оповістки.

— **Зі Станїславова.** Тов-о „Українська Молодїж“ в Станїславові уладжує на дохід бідних дїтий рускої захоронки в суботу дня 5. марця в комнатах тов-а „Ґвязда“ напротив дирекциї зелїзн. держ. вечерницї з танцями. Стрій для пань і панів візитовий. Буфет у власнім заряді. Початок о год. 8. вечером. Вступ від особи 2 К, для пп. академиків 1 К.

— **Перенесеня.** Намісник переніс секретаря намісництва Тад. Ґавроньского з Дрогобича до Львова, повітових комісарів: Юл. Фрідріха зі Львова до Тернополя, Олександра Зарицкого зі Львова до Рудок, Йос. Дворского зі Львова до Косова, Мар. Марковского з Косова до Теребовлї, концепістів намісництва: Олекс. Падлєвского з Печенїжина до Борщева, Ем. Райнольда з Рудок до Домброви, Олекс. Ридиґера зі Золочева до Львова, др. Брон. Ржуховского з Кракова до Золочева, концепт. практикантів нам.: др. Мар. Соболєвского зі Ст. Самбора до Львова, Ад. Бартошевского зі Львова до Ст. Самбора і Каз. Фанґора зі Львова до Надвірної.

Посмертні ✝ оповістки.

— **Евген Паславский,** конципієнт адвокатский в Устриках, упокоїв ся дня 18. с. м. в Закопанім в 42. р. житя по довгій і тяжкій недузї. В. є. ц.!

— **Йосифа з Якубовских Глиняньска,** жінка ем. урядника поліциї, упокоїла ся у Львові дня 18. лютого в 63. р. житя В. ї. ц.!

Др. Антін Кобилянський.

(Посмертна згадка).

Тихо і незамітно зійшов із сего сьвіта чоловік, котрого імя тїсно звязане з іменем Федьковича, котрий зрештою і сам визначав ся великим талантом і ідейностию, хоч притім і неменшою безпорадностию. Тілько в десять днів по єго похоронї дізнав ся ширший сьвіт, що єго не стало між живими. Коли взяти на увагу, скілько енерґії було в сего чоловіка, скілько він учив ся і справдї знав, можна житє єго уважати правдивою траґедиєю, хоч може він сам, не зазнавши гаразду мабуть нїколи, і не вважав себе таким нещасливим.

Я відвідав д-ра Антона Кобиляньского недавно (22. грудня 1909), щоби сконтролювати деякі відомости про Федьковича, про котрого тепер пишу, і при тій нагоді бачив усю ту біду чоловіка, що мав іспити з теольоґії, фільософії і медицини. Далеко, майже за Львовом, за черновецким двірцем, при улиці Білїньских ч. 9. жив він у кватирі такій, що иншим разом бідний робітник красше мешкає. На дверях „Dr. med. Anton Kobylański, ord. 2—4.“, за тими дверми маленька кухня, а з кухнї вхід до дуже бідної і тїсної комнатки з вікнами на подвірє. Ледви, чи й заходив який хорий до сего лїкаря, котрий, правда, в недостатках потрафив сам дотягти до 73-ого року житя, але своїм убожеством міг і в здорових будити недовірє до своїх лїкарских відомостий, хоч може й не оправдано. Не багато й я довідав ся про Федьковича, — старенький добродушний дїдусь із сивою бородою говорив, правда, багато цїлих три години, але на мої цїлком конкретні питаня відповідав звичайно неясно, очивидно вже не памятав багато. Стілько всего, що я сконтролював кілька менше важних відомостий про побут Федьковича в Чернівцях від осени 1859 до лютого 1862 р., дістав єго власну (Кобиляньского) фотоґрафію з тих часів тай про него самого розвідав дещо більше, що й подаю тут разом з иншими вістками до відома з нагоди єго смерти.

Антін Кобиляньский родив ся 29. сїчня 1837 в селї Перерослї під Надвірною, де єго батько був дяком. Низші і середні школи кінчив у Станїславові, від 1857 до 1858 учив ся на теольоґії у Львові, потім до 1861 р. на теольоґії в Чернівцях, де приняв православну віру. В тім часї пізнав ся з Федьковичем.

Не тут місце оповідати широко, яке значінє мали наука і вплив Кобиляньского на Федьковича. Але коротко треба сказати, що К-ий, як рішучий націонал, привернув знїмченого Федьковича до нашого народу і перший промостив єму дорогу до слави, видавши малу збірку єго поезий друком з відповідною передмовою[1]) Він одушевляв ся талантом Федьковича нелукаво, величав єго і тїшив ся, що у борбі з Дїдицким і иншими галицкими книжниками міг поставити від себе такий сьвіжий і ориґінальний талант, як Федьковичів. Федькович дуже поважав Кобиляньского, називав єго своїм ангелом-поводатором, що завів єго до сьвятинї слави, і хоч не зі всїм годив ся з ним, проте писав, що сам може єго й не варт. В листах Федьковича в 1862. року є кілька таких єго величань для Кобиляньского, з котрих видко і вдячність поета і респект перед незвичайним чоловіком. Потім доля повела обох окремими дорогами.

Скінчивши православну теольоґію 1862 р., Кобиляньский не хотїв бути православним сьвящеником, лише подорожував кількома наворотами по Німеччинї та по инших краях. В Німеччинї був спершу проповідником „вільної релїґійної громади“, що єї заложив Рунґе 1848 р.

В ґазетї Bukowina з 31. сїчня 1866 ч. 11. (сю ґазету видавав добрий знакомий Кобиляньского і Федьковича, проф. Найбавер) читаємо

Поручає ся склад церковних параментів у Львові, ул. Руска ч. 8.
ВОЛОДИМИРА УСЦЕНЬСКОГО (давнїйше Спожарский і Усценьский)
Цїнники на жаданє даром і franco.
44 (41—52)

про Коб-ого, що він »перебув кілька літ на німецких університетах, нарешті виступав актором на польскій і німецкій сцені (також у Чернівцях) — і всюди, де був, звертав на себе увагу своєю дивною вдачею як веґетарияненць, зрештою своїм талантом і космополітичними поглядами доказував, що він чоловік бистроумний Недавно у Липску дістав він місце проповідника старокатолицкої громади (т. зв. німецьких католиків). Єго проповіди дуже подобають ся; багато людий ходить їх слухати".

Потім виїхав Кобиляньский до Америки проповідувати і там перебув якийсь час. Притім завсїгди радо займав ся медициною, особливо т. зв. природним лїченєм. Так прожив він десять років.

Других десять років або учив по школах або сам учив ся до професорского іспиту. Від 1872 до 1874 р. був учителем при висшій реальній школї у Львові: сю службу мусїв покинути через те, що не признавав ся до жадної релїґії (warum? — aus Religion! — як казав німецкий поет), хоч се не перешкаджало єму видити саме тодї свій переклад евангелія[2]). Від 1874 до 1877 учив ся в університетї у Віднї, потім учителював рік в реальній школї в Більску, а другий рік при такій же школї в Новім Йїчинї на Мораві. В р. 1880. зложив іспит у Віднї з мов: українськоі, польскої, німецкої, румуньскої і францускої. Крім сих мов він знав ще й ческу мову та розумів анґлїйску й італїяньску.

Потім покинув і учительоване і від 1882 до 1888 р. вчив ся медицини у Празї, у Віднї і в Кракові. В р. 1889. став доктором медицини у Празї, здавши іспит з відзначенєм — мав вже 53 тий рік житя! Як лїкар він був завсїгди прихильником природного лїченя, але поводило ся єму материяльно зле і тому зміняв часто місця побуту.

Крім лїкарюваня займав ся також винаходами і мав патенти на т. зв. фізіократичну камеру (прилад з поля медицини) і димолов чи димовлад (прилад до повного спалюваня вугля і диму Rauchverzehrungs-Apparat), однак і сї винаходи не принесли єму зиску та не виратували з біди. Перед двома роками перенїс ся з Відня до Львова і тут помер 8. лютого 1910[3])

Кобиляньский мав шестеро дїтий, котрі так поназивав; синів: Гелїос, Зорин, Лютвор і Айзіос; доньки: Прозора і Салюта..

Уже й сей короткий біоґрафічний нарис показує, що се був незвичайний чоловік і своїм талантом і тим, що ми привикли називати чудацтвом, а що у него мало траґічну прикмету неспокійного шуканя правди сьвітами. Трох їх було таких „чудаків" у Чернівцях 1860 р.: Найбавер, Кобиляньский і Федькович, всї три з великими талантами і всї три, хто більше, хто менше, нездатні до того, щоб уладити собі сяк-так житє. Якийсьто неспокійний „дух" не давав їм заняти ся тривко якимсь дїлом, усе їм здавало ся, що они „не на своїм місци", поки нарештї смерть усїм тром призначила місце, якого уже не покинуть.

Осип Маковей.

---

[1]) Slovo na slovo do Redaktora „Slova", Cernivci 1861, 8⁰, стор. 17—8. Ся брошурка містить отсї поезиї Pisma za cisaria (переклад гимну Зайдля) і оригінальні поезиї: Zovniarski dumy: 1) U Veroni, 2) pid Magentov, 3) Spivacka dolia, 4) Dnister, 5) Na denj dobryj, 6) Oskresny Bojane. Се виданє дає нагоду порівнати сї твори з виданєм Поезий Федьковича напечатаних Дїлицьким, як сей останнїй підправляв на язичіє твори Федьковича. — *Ол. Барвіньский.*

[2]) З перекладів евангелия появило ся печатно лише Євангеліє Луки, видане 1874 у Львові, накладом А. Рейхарда (фірма бібл. англ. товариства) кирилицею і оригінальною Кобиляньск го фонет. правописю і таке саме латинкою з примінен. фонетики. — *Ол. Барвіньский.*

[3]) Картки посмертні були печатані по польски, так що нїхто не причував зпершу, що се умер наш чоловік. — *О. Б*

Телеґрами

з дня 24. лютого.

Льондон. Хіни вислали 25 тисяч війска на підбій Тибету. З Калькути в Індиях доносять, що хіньске війско обсадило вже столицю Тибету, Ляссу. Даляй-Лама (пануючий жрець) утїк з двором до Індий. Хіньске війско знищило Ляссу Анґлїя, здає ся вишле Хінам протест проти заторненя Тибету і обсадить полудневу часть Тибету.

Бріндізі. Наслїдник грецкого престола по довшій конференциї з кн. Андреєм відїхав до Франциї, а кн. Андрей повернув до Атен.

Царгород. З болгарскої границї донесено, що межи турецкими а болгарскими жовнїрами прийшло на кордонї до сильної перестрілки. Болгари дали початок і убили одного турецкого капраля а кількох рядових зранили. Турецкому послови в Софії поручено, щоби зажадав від Болгариї відшкодоване. Вчера болгарский посол в Царгородї був у тур. мінїстра заграничних справ, щоби з ним обговорити ту подію.

Новий Йорк. Місто Філядельфія наслїдком вибуху загального робітничого страйку є цїле зревольтоване. Товпи збурили вчера динамітом будинок з ваґонами. Між полїциєю а товпами робітників прийшло до справдїшної різнї, в якій убито 23 людий, а багато ранено. Ранених є 15 полїциянтів.

Тижневий звіт
Торговельної і промислової палати

про цїни збіжа і продуктів у Львові від 14. до 20. лютого 1910:

	за 50 клґ.
Пшениця	13.00—13·15 К
Жито	8·95— 9·25 К
Ячмінь броварняний	7·15 – 8·00 К
Ячмінь на пашу	6·70— 7·00 К
Овес	7·20— 7·40 К
Кукурудза	0·00 – 0·00 К
Просо	0·00— 0·00 К
Горох до вареня	10·50—13·00 К
Горох на пашу	8·00— 9·00 К
Бобик	7·00— 7·20 К
Конюшина червона	70·00—82·00 К
Конюшина біла	75·00—88·00 К
Конюшина шведска	75·00—85·00 К
Тимотка	25·00—28·00 К
Ріпак зимовий	13·00—13·25 К
Насїнє конопл.	00·00—00·00 К
Хміль старий	00·00—8·00 К
Хміль новий	200·00 - 222·0 К

ПЕТРО ІВАН СЕНЮТА
артист-маляр,

одинокий руский концес. декоратор церков. і нач. директор Тов а для розв. рускої штуки у Львові,

приймає всякі замовленя входячі
в обсяг прикрашуваня церков
Львів, ул. Льва Сапіги 85. І. п.

112(17—20)

РУСИНИ! Жадайте у всїх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-рускої фабрики Евгена Біліньского в Збаражи.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов педаґоґічного, а 5% на сироти і вдови по сьвящениках.

Держім ся поклику:

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
від 16. до 28. лютого 1909.
Найгарнїйша сензация.

ФОКИ і ЛЬВИ МОРСКІ капітана Вебба. Верх тресури. — РЕМАТЕ і БІЛЯЙ зачарований готель.— OCCY LAHORES квартет париских апашів. — 6 УЛЯНОВ співи і танцї російскі. — БУРМІСТР в КЛОПОТІ фарса. — ВІТОҐРАФ 10 величавих новостий і т. д. і т. д.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В недїлї і сьвята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї **High-Life** представленє. Білети вчаснїйше можна набути в конторі Пльона при ул Кароля Людвика ч. 5

Образи Шевченка, Хмельницкого, Котляревского, Лисенка від 6 - 200 К. Фіґурки з ґіпсу á 80 с і 1·20 К. Краватки, ґердани, сорочки, фартушки, шапки сокільскі і козацкі, альбоми, перфуми, спинки, брошки і шпильки з гербом, тутки і паперцї ріжного рода поручають. - *Склади „Сокільского Базару" у Львові, Стрию і Станїславові.*

B. HERDER FERLAG, WIEN I, WOLLZEILE 33:

— **Der Sozialismus.** Eine Untersuchung seiner Grundlagen und seiner Durchführbarkeit. M. 3·60; geb. in Leinw. M., 4·30. (K. 4·32, geb. im Leinw. K 5·16).

— **Egger Augustinus. Der Klerus und die Alkoholfrage.** Auflage 4. K —·48.

— **Ehrle Franz, S. J., Beiträge zur Geschichte und Reform der Armenpflege.** K 2·16.

— **Meyer Theodor, S. J., Die christlichethischen Socialprinzipien und die Arbeiterfrage.** 4. Aufl. K 1·56.

— **Lehmkuhl Augustin, S. J., Arbeitsverlag und Streik.** 4. Aufl. K —·72.

— **Lehmkuhl Augustin, S. J., Die soziale Not und der kirchliche Einfluss.** 4. Auflage K —·96.

— **Das Privateigentum** als soziale Institution. 2. Aufl. K 2·16.

— **Cathrein Viktor, S. J., Die Frauenfrage.** 3. Aufl. K 2·88. geb. in Leinw. K 3·48.

— **Das Paradies der Sozialdemokratie,** so wie es wirklich sein würde. Nach sozialdemokratischen Schriften für alle besonnenen Arbeiter dargestellt. 6. Aufl. K —·24.

Біда з лихим жолудком

а сталі наслїдки того є: брак апетиту, біль жолудка, млоєнє, забуреня при травленю, біль голови і т. д. На то певно помагають

КАЙЗЕРА
Мятові Цукорки

випробовані лїкарями!

Дїлають оживляючо, причиняють ся до травленя і до скріпленя жолудка.

Пакет 20 і 40 сотиків.

Можна набути у всїх аптиках.

61(12—12)

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. січня 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Краковa	5·50	8·55	1·30	5·45	9·5[illegible]
Кракова	7·25	9·50	—	8·40	2·30
Тарнова	—	—	1·10	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	2·15	5·40	10·30
Черновець	8·05	—	2·05	5·58	9·30
Черновець	—	—	—	6·40	12·20
Станиславова	5·45	—	—	—	—
Коломиї.	—	10.20	—	—	—
Стрия і Тухлї	7·29	11·45	4·25	—	11·00
Самбора	8·00	9·57	2·00	—	9·00
Сокаля	7·10	12·40	4·50	—	—
Яв рова	8·05	—	5·00	9·00	—
Брухович (що дня)	—	—	5·11	—	—
Бідгаєць	—	11·15	—	—	9·58
Винник	—	—	—	—	12·10
На Підзамче з:					
Підволочиск	7·01	11·40	2·00	5·15	10·12
Бродів	7·01	—	2·00	5·15	10·12
Підгаєць	—	10·54	—	9·44	11·15
Винник	7·26	—	—	6·29	—
На Личаків з:					
Підгаєць	—	10·36	—	9·27	11·38
Винник	—	7·08	—	6·11	—

З Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Краковa	5·50	8·25	3·15	7·00	11.15
Кракова	—	8.40	6·12	7·35	12·45
Тряшева	—	—	3·30	—	—
Підволочиск	6·20	10·[illegible]	2·16	8·00	11·10
Черновець	6·10	9·35	—	—	10·38
Черновець	—	9·10	2·23	—	2·50
Станиславова	—	—	2·50	—	—
Коломиї	—	—	—	6·00	—
Стрия	7·30	—	1·45	6·55	11·25
Самбора	6·00	9·05	3·40	—	10·45
Сокаля	6·14	11·05	—	7·10	
Яворова	8·20		—	6·30	
Брухович (будні дни)	—		3·20	—	
Брухович (нед. і сьв.)	—		2·01	—	
Підгаєць	5·58			6·16	
Винник	5·52				
З Підзамча до:					
Підволочиск	6·35	11·00	2·31	8·29	11·32
Бродів	6·35	11·00	2·31	8·29	—
Підгаєць	6·12		—	6·30	—
Винник	5·35		1·30		—
З Личакова до:					
Підгаєць	6·32			6·50	
Винник	5·53		1·49		

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в нед їлї.

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук.**

З друкарнї В. А. Шийковского.